

Сербіна Наталія Олександрівна
здобувач кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОБ'ЄКТІВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Соціально-психологічні умови показують необхідність кримінально-правового захисту об'єктів житлово-комунального господарства як засобу стабілізації спокою у суспільстві. Вони включають в себе домірність позитивних і негативних наслідків криміналізації та кримінально-політичну адекватність криміналізації. Розглянемо кожен з цих умов.

1. Принцип домірності позитивних і негативних наслідків криміналізації означає, що позитивні результати застосування норм кримінального права переважають ті негативні соціальні наслідки, які неминуче настають від криміналізації тих чи інших діянь [1, с. 220-224]. Криміналізація тягне за собою певні негативні наслідки, як то погіршення становища членів сім'ї особи, яка вчинила злочин тощо. І тому кримінальна відповідальність повинна застосовуватись як крайній засіб, коли інші заходи впливу є неефективними або неадекватними – коли діянняю притаманний такий ступінь суспільної небезпеки, який зумовлює необхідність кримінально-правової заборони на його вчинення. Недотримання останнього може призвести до необґрунтованої криміналізації, коли злочином визнається діяння, якому не притаманні достатні для криміналізації характер та ступінь шкідливості, зокрема, використання як доводу неефективності існуючих правових засобів розв'язання відповідної проблеми [2, с. 94].

Криміналізуючи умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства, законодавець безсумнівно встановлює певні негативні наслідки застосування цих кримінально-правових норм – майнові обмеження для винного та його сім'ї, різні обмеження особистої свободи.

Але разом з тим, незважаючи на негативні наслідки від криміналізації, потрібно визнати, що зазначені дії завдають суттєвої шкоди у різних сферах суспільного життя і суспільство потребує належного захисту від таких посягань. І ця потреба є соціально обумовленою. Суспільна користь кримінально-правового захисту об'єктів житлово-комунального господарства безсумнівно переважає негативні наслідки криміналізації таких діянь.

2. Наступною умовою криміналізації є її кримінально-політична адекватність. Можна з впевненістю стверджувати, що умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства як явище негативно сприймається переважною частиною суспільства. З огляду на це, напевно, навряд чи хтось з нас бажає бути обмеженим у реалізації права на належні умови житлово-комунального забезпечення чи навпаки, зазнати шкоди здоров'ю чи власності у зв'язку зі знищенням або пошкодженням об'єктів житлово-комунального господарства. Таким чином, кримінально-правова заборона умисного знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства цілком відповідає суспільній свідомості та стану громадської думки.

Список використаних джерел:

1. Основания уголовно-правового запрета : Криминализация и декриминализация / [В. Н. Кудрявцев, П. С. Дагель, Г. А. Злобин и др.; отв. ред. В. Н. Кудрявцев, А. М. Яковлев]. – М. : Наука, 1982. – 303 с.
2. Мельник М. Помилкова криміналізація: види, причини та наслідки / М. Мельник // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 5. – С. 94-99.